

HET NOORDZEEKANAALGEBIED

WAAR LOKALE KEUZES, REGIONALE OPGAVEN EN NATIONALE BELANGEN SAMENKOMEN

Het Noordzeekanaalgebied (NZKG), dat van de Noordzee bij IJmuiden tot Amsterdam loopt, vormt het industriële en logistieke hart van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Al bijna 150 jaar vormt het de levensader van de economie en werkgelegenheid in de regio. In het gebied komen industrie, energie, woningbouw, water en natuur samen. Besluiten die hier worden genomen, hebben directe invloed op de leefomgeving en ontwikkeling van de gemeenten rond het Noordzeekanaal. Daarom werken overheden en partners intensief samen aan de toekomst van het gebied. Deze factsheet biedt een korte introductie voor raadsleden en bestuurders van gemeenten in het NZKG. Na de recente verkiezingen en in aanloop naar nieuwe deelakkoorden geeft dit document een overzicht van de belangrijkste ruimtelijk economische opgaven en de ontwikkelingen die daarbij spelen.

EEN INTRODUCTIE OP HET NOORDZEEKANAALGEBIED

In het NZKG komen sectoren samen zoals de staalindustrie, havenlogistiek, de voedingsmiddelenindustrie en duurzame brandstoffen. Er vindt hier een grote economische transitie plaats, gericht op de verduurzaming van de industrie en de ontwikkeling van een circulaire economie. Naast deze industriële ontwikkeling is er in de regio een grote behoefte aan woningbouw en een gezondere leefomgeving. Ook klimaatverandering stelt het gebied voor nieuwe opgaven en vraagt om aanpassingen voor de toekomst.

Het NZKG genereert een toegevoegde waarde van ruim 7 miljard euro, waarmee het een belangrijke pijler vormt onder de Nederlandse economie. In 2023 waren er naar schatting 88.000 directe banen op de bedrijventerreinen in het gebied. Daarvan zijn ongeveer 25.200 banen direct gerelateerd aan de haven, zoals in overslag, logistiek en havenoperaties, terwijl 63.200 banen voortkomen uit andere industriële en zakelijke activiteiten.

Bron: Bidboek basisindustrie.

NOVEX-NZKG

Het Noordzeekanaalgebied is één van de meest complexe en strategische gebieden van Nederland. Het is een internationaal haven- en industriegebied, een knooppunt voor energie- en grondstoffentransities én een regio waar veel mensen wonen en werken. De stapeling van opgaven maakt het gebied bij uitstek geschikt voor de NOVEX-aanpak, waarin Rijk en regio gezamenlijk sturen op integrale ruimtelijke keuzes.

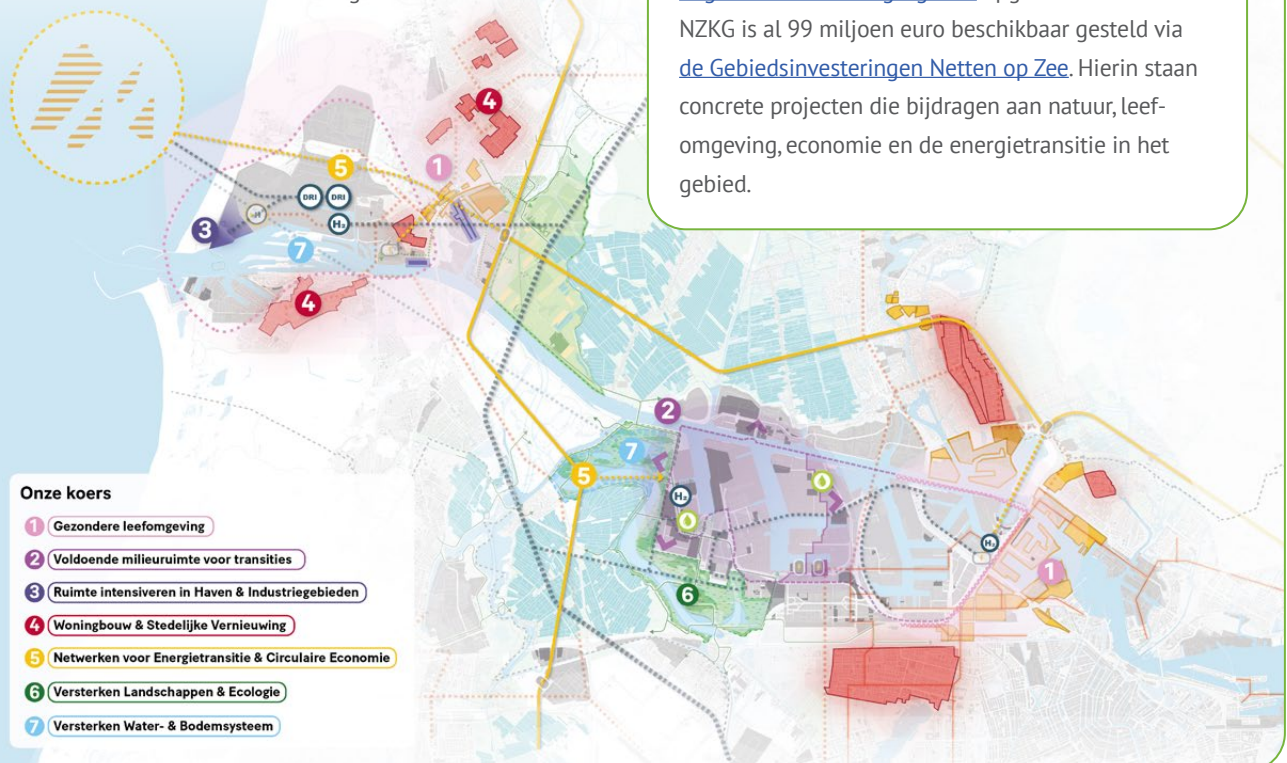
ONTWIKKELPERSPECTIEF NOVEX-NZKG

Het Noordzeekanaalgebied staat de komende jaren voor grote veranderingen. De haven en industrie stappen over op duurzame energie en werken meer circulair. Tegelijk moeten er veel nieuwe woningen komen en moet de leefomgeving verbeteren. Ook zorgt klimaatverandering voor nieuwe uitdagingen, zoals verzilting en periodes met te veel of juist te weinig water. Rijk, regio en partners werken samen om deze opgaven aan te pakken. Daarom is in 2023 het [Ontwikkelperspectief](#) NOVEX- Noordzeekanaalgebied opgesteld.

- 1. Gezonde leefomgeving** - Realiseren van een gezondere en veilige leefomgeving, onder andere door het verbeteren van de regelgeving.
- 2. Voldoende milieuruimte voor transities** - Realiseren van additionele milieuruimte op plekken waar deze verantwoord ingepast kan worden, om zo voldoende ruimte te maken voor de energie- en circulaire transitie.
- 3. Ruimte intensiveren in haven & industriegebieden** - Wanneer strategische grondposities in haven- en industriegebieden vrijkomen, deze posities verwerven of herontwikkelen voor vestiging van nieuwe havengebonden of industriële bedrijvigheid. Eerste stap hierin is het ontwikkelen van de Energiehavens IJmond.
- 4. Woningbouw & stedelijke vernieuwing** - Voorbereiden van de stedelijke vernieuwing in de IJmond en hierover de komende jaren afspraken maken met het Rijk.
- 5. Netwerken voor energietransitie en circulaire economie** - Realiseren van benodigde netwerken voor de energie- en circulaire transitie, zoals grote transformatoren, onderstations en netwerken die nodig zijn voor elektrificatie en transport van waterstof.
- 6. Versterken landschap en ecologie** - Ruimhartig versterken van landschap en ecologie; zeker op en rond plekken waar in het landschap grote ruimtelijke inpassingen nodig zijn voor nieuwe energienetwerken.
- 7. Water en klimaatadaptatie** - Bij alle opgaven wordt gewerkt vanuit de randvoorwaarden van het water- en bodemsysteem. Investerings die nodig zijn voor een klimaatrobuust water- en bodemsysteem worden voorbereid.

INVESTERINGEN IN DE REGIO

Om de ontwikkeling van het gebied te versnellen zijn gezamenlijk een [Uitvoeringsagenda](#) en [Regionale Investeringsagenda](#) opgesteld. Voor het NZKG is al 99 miljoen euro beschikbaar gesteld via [de Gebiedsinvesteringen Netten op Zee](#). Hierin staan concrete projecten die bijdragen aan natuur, leefomgeving, economie en de energietransitie in het gebied.

Onze koers

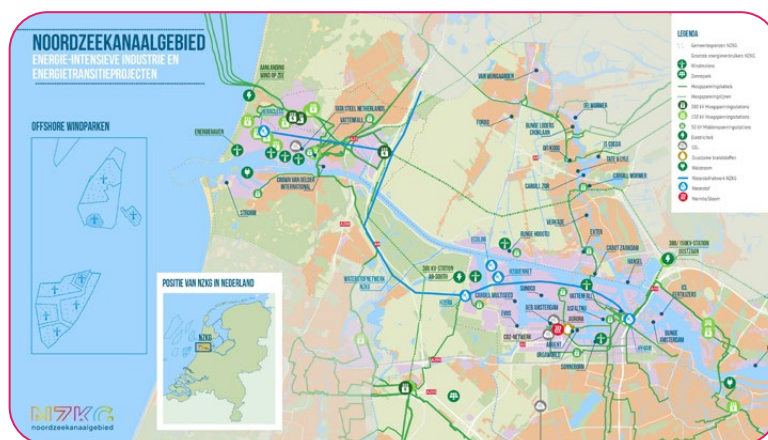
- 1** Gezondere leefomgeving
- 2** Voldoende milieuruimte voor transities
- 3** Ruimte intensiveren in Haven & Industriegebieden
- 4** Woningbouw & Stedelijke Vernieuwing
- 5** Netwerken voor Energietransitie & Circulaire Economie
- 6** Versterken Landschappen & Ecologie
- 7** Versterken Water- & Bodemsysteem

VERDUURZAMING INDUSTRIE

Aanvullend werken overheid, industrie en netbeheerders in het Programma Verduurzaming Industrie/Energietransitie NZKG samen aan een sterker en onafhankelijker energieaanbod voor de Nederlandse industrie in het NZKG. Voor het behoud van de industrie en het verbeteren van het concurrentievermogen in de regio ondersteunt het programma projecten waarbij de industrie op een andere manier gaat produceren. Deze projecten dragen tevens bij aan de verduurzaming van de industrie en verbetering van de leefomgeving. Om de transitie mogelijk te maken wordt gewerkt aan meer dan veertig energieprojecten in de regio (zie onderstaande kaart).

Onderstaand enkele belangrijke energieprojecten:

- [Groen Staal-plan](#) Het Groen Staal-plan van Tata Steel Nederland is het grootste verduurzamingsproject van Nederland. Het doel is om de staalproductie te verduurzamen en daarmee de CO₂-uitstoot en andere schadelijke stoffen aanzienlijk te verminderen. Hierdoor verbetert de leefomgeving en neemt de circulariteit van staal toe.
- [Waterstofnetwerk Nederland](#) Een landelijk netwerk dat industrieclusters met elkaar verbindt en Nederland koppelt aan Duitsland. Hiermee wordt Nederland een belangrijke schakel voor transport en import van waterstof richting de Europese industrie.
- [CO₂-netwerk NZKG](#) Maakt transport voor hergebruik van CO₂ naar opslagvelden onder de Noordzee of naar exportpunten voor transport naar andere landen mogelijk.
- [Transformatorstation A9-Zuid](#) Cruciaal voor het verminderen van netcongestie en voor de verduurzaming van de industrie in het Westelijk Havengebied Amsterdam. Het transformatorstation vormt een essentiële schakel in het gehele elektriciteitssysteem.

INDUSTRIECLUSTER VAN NATIONAAL BELANG

Het NZKG is één van de nationale industrieclusters en onderdeel van [het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie](#). De industrie in het gebied staat voor een grote transitie naar hiernieuwbare en circulaire energie. Dat vraagt om een nieuw energiesysteem met:

- ⚡ Elektriciteit
- 🔥 Warmte en stoom
- ☁ Methaan en groen gas
- 🚰 Waterstof
- 👉 CO₂-transport en opslag

Deze transitie heeft grote ruimtelijke impact en vraagt nauwe samenwerking tussen overheden, bedrijven en netbeheerders. Samen met het Rijk wordt gewerkt aan [een uitvoeringsplan](#) voor de verduurzaming van de industrie.

WAT BETEKENT DIT VOOR UW GEMEENTE?

Veel ontwikkelingen in het NZKG hebben direct invloed op uw gemeente. Denk aan stedelijke vernieuwing, gezonde leefomgeving, energie-infrastructuur, industriële verduurzaming en natuurontwikkeling. Juist daarom is het van groot belang dat u vanuit uw positie als raadslid actief bijdraagt aan een constructieve samenwerking binnen het NZKG.

Voor gemeenten betekent dit onder andere:

- Afweging tussen ruimte voor wonen, werken, natuur en energie.
- Versnelde en soepele processen voor vergunningverlening voor energie-infrastructuur en industriële verduurzaming*.
- Samenwerking met andere overheden en partners in regionale projecten.
- Het gesprek voeren met inwoners om draagvlak te creëren voor ontwikkelingen in de leefomgeving zoals energie-(infrastructuur)projecten.

In 2027 wordt het Ontwikkelperspectief NZKG geactualiseerd. Colleges bekijken dan opnieuw welke afspraken nodig zijn om de regionale opgaven verder te brengen en het gebied toekomstbestendig te ontwikkelen. Het coalitieakkoord van uw gemeente is daarbij richtinggevend voor de inzet in de regionale samenwerking.

* Sinds begin 2026 kunnen bedrijven terecht bij de [vergunningenloods NZKG](#). Met deze nieuwe functie worden bedrijven in het NZKG zo goed mogelijk voorbereid op de vergunningprocedure. Dit ter versnelling van de verduurzaming van de industrie en de energietransitie.

NOORDZEEKANAALGEBIED - KANAAL NAAR DE TOEKOMST

Het NZKG is al 150 jaar de toekomst in uitvoering. Bewoners, ondernemers en bezoekers gaan de komende jaren steeds meer merken van energie(infrastructuur)projecten in de regio voor verduurzaming van de industrie. Via de publiekscampagne Kanaal naar de toekomst worden deze doelgroepen geïnformeerd. Uw communicatieafdeling kan gebruikmaken van de toolkit om het gesprek met inwoners te ondersteunen.

Toolkitlink: www.noordzeekanaalgebied.nl/toolkit/

150 JAAR NOORDZEEKANAAL

In 2026 bestaat het Noordzeekanaal 150 jaar. Sinds de opening in 1876 vormt het kanaal de verbinding tussen de Noordzee en Amsterdam en heeft het de economische ontwikkeling van de regio sterk beïnvloed. Het jubileum biedt een mooie kans om stil te staan bij de geschiedenis én de toekomst van het Noordzeekanaalgebied.

SAMENWERKEN IN HET NZKG

In het NZKG werken overheden en partners intensief samen aan de toekomst van de regio.

Publieke partners

- Gemeente Amsterdam
- Gemeente Beverwijk
- Gemeente Haarlemmermeer
- Gemeente Heemskerk
- Gemeente Velsen
- Gemeente Zaanstad

- Provincie Noord-Holland
- Rijksoverheid
- Waterschappen

Overige partners

- Port of Amsterdam
- Zeehaven IJmuiden N.V.
- Industrie en bedrijfsleven
- Netbeheerders
- Ondernemersverenigingen
- Kennisinstellingen

Bestuursplatform NZKG

De samenwerking vindt plaats via het Bestuursplatform Noordzeekanaalgebied en wordt ondersteund door het [Programmabureau Noordzeekanaalgebied](#).

Binnen het bestuursplatform werken bestuurders samen in [twee commissies](#):

- Bestuurscommissie Verduurzaming Industrie/ Energietransitie
- Bestuurscommissie Ruimte

BESTUURSPLATFORM NZKG

NOORDZEKANAALGEBIED EN METROPOOLREGIO AMSTERDAM

De regionale samenwerking helpt gemeenten om grote opgaven gezamenlijk aan te pakken en kansen voor economie, leefomgeving en duurzaamheid beter te benutten. Sommige opgaven spelen op een grotere regionale schaal dan het NZKG. Thema's zoals bereikbaarheid en mobiliteit, strategie voor bedrijventerreinen en groen & landschap worden daarom vooral opgepakt binnen de MRA. Het NZKG en de MRA werken hierin nauw samen en versterken elkaar. Zo sluiten keuzes over economie, ruimte en mobiliteit in de regio goed op elkaar aan.

MEER INFORMATIE

- www.noordzeekanaalgebied.nl
- www.noordzeekanaalgebied.nl/programmas/opgaven-fysieke-ruimte
- www.noordzeekanaalgebied.nl/programmas/energie

Voor vragen of het plannen van een werkbezoek: info@noordzeekanaalgebied.nl